

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 stycznia 2016 r.

Pozycja 2

POSTANOWIENIE z dnia 4 stycznia 2016 r. Sygn. akt Ts 346/14

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Wróbel – przewodniczący
Piotr Tuleja – sprawozdawca
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 grudnia 2014 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność: art. 545 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości złożenia osobistego wniosku o wznowienie postępowania karnego w oparciu o orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stronie, której przyznano obrońcę z urzędu, kiedy ten obrońca nie stwierdził podstaw do złożenia takiego wniosku z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji.

Postanowieniem z 10 czerwca 2015 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. W pierwszej kolejności Trybunał zwrócił uwagę, że zarzuty podniesione przez skarżącego są oczywiście bezzasadne z uwagi na gwarancyjny charakter przepisów przewidujących przymus adwokacko-radcowski oraz specyfikę postępowania w przedmiocie nadzwyczajnego wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem sądu. Dodatkowo Trybunał podkreślił, że skarżący nie wykazał naruszenia konstytucyjnie chronionych wolności i praw, do czego obliguje go art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK).

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł w ustawowym terminie zażalenie, w którym zarzucił naruszenie przepisu art. 49 w zw. z art. 36 ust. 3 ustawy o TK przez jego zastosowanie i uznanie skargi za oczywiście bezzasadną. Zdaniem skarżącego nadzwyczajne wznowienie postępowania mieści się w ramach konstytucyjnego prawa do sądu,

a nadzwyczajny charakter postępowania wznowieniowego wymaga zapewnienia stronom należytej gwarancji ich praw.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc poprzednia ustawa o TK. Jednak zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK. Rozpatrywane zażalenie dotyczy postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, która została wniesiona przed 30 sierpnia 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli, a zatem i do rozpoznania złożonego zażalenia, zastosowanie mają nadal przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 w zw. z art. 49 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b w zw. z art. 36 ust. 6 i 7 oraz z art. 49 ustawy o TK). Trybunał Konstytucyjny bada w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. W ocenie Trybunału zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty podniesione w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w tym orzeczeniu i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego argumentacja skarżącego, zgodnie z którą prawo do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego mieści się w ramach konstytucyjnego prawa do sądu, jest bezzasadna. Skarżący w swojej argumentacji nie uwzględnił – co Trybunał słusznie wskazał w zaskarżonym postanowieniu – nadzwyczajnego charakteru postępowania dotyczącego wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Skorzystanie z tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia ma charakter dodatkowy, ponadprogramowy, wykraczający ponad konstytucyjny standard prawa do sądu. Zasadnie Trybunał podkreślił, że możliwość realizacji uprawnienia do wniesienia wniosku o nadzwyczajne wznowienie postępowania została ograniczona do szczególnych, wyjątkowych sytuacji. Nie budzi zatem wątpliwości, że z uwagi na znaczny formalizm, jakim charakteryzuje się procedura wznowienia postępowania, ocena zasadności wystąpienia z przedmiotowym wnioskiem musi zostać dokonana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Trybunał słusznie zwrócił także uwagę, że skarżącemu w toku postępowania został wyznaczony pełnomocnik z urzędu do sporządzenia wniosku o nadzwyczajne wznowienie postępowania. Wymóg sporządzenia przedmiotowego wniosku przez profesjonalnego pełnomocnika stanowi dostateczną gwarancję ich realizacji. Jednocześnie wymóg ten pozostaje w zgodzie z konstytucyjnym standardem prawa do sądu. Nie ulega wątpliwości, że w sytuacji, gdy pełnomocnik jest wyznaczany z urzędu, to musi mieć możliwość swobodnej kontroli zaistnienia wszystkich wymaganych w prawie przesłanek do wystąpienia z wnioskiem o wznowienie postępowania. Ponadto – co także podkreślił Trybunał w zaskarżonym postanowieniu – nie można zapominać, że nie każde orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność przepisu z Konstytucją stanowi podstawę do wznowienia postępowania w oparciu o art. 540 § 2 k.p.k. Twierdzenia skarżącego, jakoby prawo do nadzwyczajnego wznowienia postępowania mieściło się w ramach konstytucyjnego prawa do sądu, wynikają z niewłaściwej interpretacji przepisów Konstytucji, w tym przede wszystkim prze-

pisu art. 45 ust. 1 Konstytucji. Skarżący – na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. – ma zagwarantowane prawo do żądania wznowienia postępowania w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Należy odróżnić samo nadzwyczajne wznowienie postępowania od prawa do żądania nadzwyczajnego wznowienia postępowania. Skarżący miał zagwarantowane prawo do żądania nadzwyczajnego wznowienia postępowania, z którego to prawa skorzystał przez wystąpienie z wnioskiem o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia takiego wniosku. W związku z powyższym argumentacja skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie.

Wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 49 w zw. z art. 36 ust. 7 ustawy o TK, postanowił jak w sentencji.